

nullo reclamante, valida est electio, *ib.* Quid juris, si per capitulum fiat protestatio de non admittendis inhabilibus, et postea quis vocalium convincatur fuisse inhabilis, 348. Eligere nequeunt qui non sunt presentes capitulariter in loco, ubi fit electio, *ib.* Eligere an possint necdum constituti in ordine sacro, *ib.* In electionis negotio an possit constitui procurator, et qualiter, 349. Vide *Procurator*. Electio debito tempore ac loco constituta, si aliqui vocales adesse nolint, censentur quasi non essent de capitulo, et tota eligendi potestas residet in aliis, 352. Idem dicendum si capto electionis tractatu, aliqui vocales egrediantur, et redire nolint, *ib.* Aut si remaneant quidem, sed votare nolint, *ib.* Quid si major pars capitularium fuerit egressa, 353. Schedulam vacuum mittens in urnam votorum, censetur juri suo renuntiasse, *ib.* Electio digni omissio digniore, an sit licita, 361. Vel saltem valida, 362. Vide *Dignus*. Electione cassata vitio personae, idem iterum eligi non potest, ne quidem in alia ecclesia, 358. Secus, si electio vitio formae, vel corporis cassata fuit, *ib.* Quid dicendum in dubio, num electio cassata fuerit vitio formae vel personae, *ib.* Per electionem indigni cur censeatur ecclesia offendi, 365.

Electio, si fiat non servata forma scrutinii, *in cap. Quia propter, de Elect.* praescripta, est ipso jure irrita, 366. Et de quorum praelatorum electione istud procedat, *ib.* Id ipsum limitatur ulterius, *ib.* Quid agendum, quando adsunt pauci electores, v. g. duo, vel tres tantum, *ib.* Electio novi praetati in ecclesiis cathedralibus, et regularibus debet fieri trimestre, 367. Trimestre debet computari non a die vacationis sed notitiae, *ib.* Etiam praetati ecclesiarum collegiatarum sunt intra trimestre eligendi, *ib.* In aliis praelaturis ac beneficiis inficit electionem, seu collationem fieri intra sex menses, 368. Si electio non sortiatur effectum, eo quod electus non consentiat, etc., habent electores integrum tempus ad novam electionem, *ib.* Electio est duplex, alia privata, et alia communis, seu capitularis, *ib.* Electionis communis, seu capitularis publicatio quae, 369. Quibusque verbis fieri soleat, *ib.* Electio clandestina quae, *ib.* In electionibus an liceat variare, seu a dato semel suffragio recedere, *ib.* Ac praesertim in electionibus monialium, 371. Et quid de electione summi pontificis, *ib.* In electionibus an valeat accessus minoris partis ad majorem, *ib.* Electio est intimanda electo, ejusque consensus petendus, quam citius commode fieri potest, 373. Et si eligentes neglexerint infra octo dies id facere puniuntur, et quomodo, *ib.* Eorum tamen negligentia non potest judicari electo, *ib.* Electus tenetur praestare consensum intra mensem, alioquin perdit jus suum, *ib.* Quid juris, si electus nequeat consentire absque superioris sui licentia, *ib.*, 374. Religiosi nequeunt consentire electioni de se factae extra monasterium absque obtenta licentia superioris, *ib.* Vide *Religiosus*. Electus

post datum consensum tenetur petere confirmationem suae electionis intra trimestre, *ib.* Et intra mensem iter ad Sedem apostolicam arripere, si ad hanc spectat confirmatio, 375. Vide *Confirmatio electionis*. Quid agendum, si electus habeat, vel non habeat suae electionis adversarium, *ib.* Quae sit forma appellandi ab electione, *ib.* Poena appellantium ad Sedem apostolicam, et in probatione deficientium, si quid opposuerint contra formam electionis, 376. Vel contra personam electi, *ib.*

Electio superiorum regularium, qualiter juxta decretum concilii Tridentini, sess. 23, cap. vi, *de Reg.* sit facienda, I, 376. An per decretum concilii Tridentini sit abrogata decretalis, *Quia propter, de Elect.* quoad electiones regularium, *ib.* In electionibus regularium vota eligentium debent esse secreta, et quomodo, 377, 379. An in electione ministrorum provincialium ordinis minorum possit fieri aliqua collatio zeli et meriti, 377. An regulares in suis electionibus teneantur observare formam, *cap. Quia propter, de Elect.*, 378. Affirmatur de abbatibus perpetuis, *ib.* Ac de praelatis ecclesiarum regularium, habentium jurisdictionem ordinariam, et generalem, *ib.* Secluso tamen speciali privilegio, vel consuetudine legitime praescripta, *ib.* Nihilominus regulares in electionibus non tenentur observare apices juris, *ib.* Ad alias regularium electiones sufficit consensus majoris partis, collegialiter praestitus, *ib.* Ac possunt haec fieri etiam per globulos, *ib.* Quomodo fiant electiones superiorum in ordine fratrum minorum, 379. Ac praesertim commissariorum provincialium, prominstorum, et custodum, extra capitulum eligendorum, *ib.* Electiones regularium juxta concilium Tridentinum debent fieri per vota secreta, *ib.* Et quidem sub poena nullitatis, et inhabilitatis, etc., *ib.* Adeo ut electio sit nulla, si vel unus electorum votum suum publicet permittente capitulo, *ib.* Secus si id fiat inscio vel non consentiente capitulo, *ib.*

Electio per compromissum et quasi inspirationem an sit sublata quoad regulares virtute concilii Tridentini, I, 379. Electus ante obtentam confirmationem libere potest renuntiare praelaturae in manibus eligentium, 321. Electus si moriatur ante confirmationem non per mortem ejus sed prioris vacat praelatura, *ib.* Electis ante obtentam confirmationem prohibita est administratio, et qualis, 322. Nec valet consuetudo administrandi ante obtentam confirmationem, *ib.* Non tamen prohibentur fieri preparatoria, neque simplex installatio, *ib.* Electus, si ante confirmationem se administrationi immiscere praesumpserit, privatur jure ex electione sibi quaesito, *ib.* Cassanturque omnia ab isto gesta, et ipse reditur ineligibilis ad praelaturam, 323. Etiam si ante electionem fuisset procurator, vel oeconomus Ecclesiae, *ib.* Secus, siquidem se oeconomum fieri procuravit, sed non administravit, *ib.* Dantur

nihilominus certi casus, in quibus potest electus administrare ante obtentam confirmationem, et qui sint, *ib.* Electi in concordia qui dicantur, 324. Electus in concordia simulque valde remotus a curia, potest administrare ante suam confirmationem, 323. An haec concessio adhuc sit in vigore, 324. Gesta per electum in concordia ante suam confirmationem an valeant, si ipse ob defectum aliquem postea repeletur, *ib.* Electus in summum Pontificem potest administrare ante suam coronationem, 325. Sicut et Romanus imperator, *ib.* Electus contra formam, *cap. Quia propter de Elect.* est tutus in conscientia, si nemo sese opponat electioni, 367. Potestas opponendi erimina in persona electi, aut de beneficio provisi, requirit speciale mandatum ex parte procuratoris, II, 99. Eligendorum qualitates quae, 359. Hujusmodi qualitates generatim sunt tres, aetatis maturitas, gravitas morum, et litterarum scientia, *ib.* In eligendis ad praelaturas, qualis litterarum scientia requiratur, 354. Quenam aliae qualitates, praesertim concernentes gravitatem morum requirantur ex parte eligendorum, 356. Qualis in eligendis requiratur aetas, 354. Ex parte eligendorum requiruntur thorus legitimus, 356. Status clericalis, *ib.* Ordo sacer, et qualis, *ib.* Absentia censurae, atque irregularitatis, 357. Vera fides, *ib.*; ut quis non sit infamis, *ib.*; utque non sit privatus voce passiva, 358. Eligendorum aliae qualitates, 320, remissive. An possit licite eligi dignus omissio digniore, *ib.* Vide *Dignus*. Rejectus ab electione an denuo possit eligi, 358. Eligendus debet esse de gremio capituli, saltem de honestate, *ib.* Eligentes mortaliter peccant, qui nisi quos digniores, et Ecclesiae magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesiam promovent, 359. Eligentes indignum, an et qua ratione priventur jure eligendi, 363. Hanc poenam privationis juris eligendi non incurrunt, nisi etiam sequatur communis electio indigni, *ib.* Et incurrunt tantum pro una vice, 364. Post electionem indigni a majori parte capitularium factam, potest minor pars eligere alium dignum, et quomodo, *ib.* Eligentes indignum an et qualiter incurrant poenam suspensionis a beneficiis, *ib.* Quae sit poena eorum, qui eligunt praetatum in Ecclesia viduata, non servata forma in *cap. Quia propter de Elect.* praescripta, 366. Quae sit poena non eligentium intra tempus a jure praefixum, 367. Electores post publicatum scrutinium non possunt variare, bene tamen antea, 369. Vide *Scrutinium*.

Electio per sortes facta illicita est, et invalida, VI, 460. Dum fiunt electiones, quomodo et quando committi, vel devitari possit simonia, 458. Electio ecclesiastica non admittit laicum, VII, 91. Electio non potest fieri per compromissum, vel extraneo admissio, vel uno contradicente eligentium, 121. Electio nulliter facta repeti potest, 122. Electio valida non vitatur per invalidam confirmationem, 90. Electiones non recipiunt conditionem de futuro, 119. Electio in alterna-

tivis cui detur? Vide *Alternativa*. Electus non potest se ingerere administrationi etiam ut oeconomus ante confirmationem, 178.

ELEEMOSYNAM certam dandi pauperibus in genere praestitum juramentum, an possit a paupere aliquo remitti, III, 165.

EMERE chirographum, vel debitum alienum minori pretio, an sit usura, VI, 437. Emerentes et vendentes deputati, an et quomodo possint carius vendere, et minoris emere, IV, 246. Emere et vendere qui possint, vel debeant, 135. Potest quisvis lege non prohibitus, *ib.* Lucri causa non possunt clerici, *ib.* Nec administratores rerum, quas administrant, 136. Nec tutores vel curatores res pupilli, *ib.* Nisi administratione careant, *ib.* Pupilli et minores non possunt, *ib.* Quid de rectoribus locorum, *ib.* Emere, vel vendere nemo tenetur ordinarie, *ib.* Nisi urgeat necessitas communis, 137. Vel bonum publicum, *ib.* Vendere quis tenetur rem suam pro erigendo, vel ampliando monasterio, *ib.* Et dominus subditum dure tractans, 138. Ad emendum quando cogi quis possit, *ib.* Emi et vendi quae possint, *ib.* Potest quaevis res humano commercio subjecta, *ib.* Et quomodo futura seu quae speratur, *ib.* Emi vendique non potest homo liber, nisi major viginti quinque annis consentiat, 139. Nec res spiritualis, *ib.* Nec venenum malum, *ib.* Nec res litigiosa, *ib.* Vel universitatis, *ib.* Turcis vendi non possunt arma, annota, etc., *ib.*

EMPTIO venditio quid? et quae requiratur, IV, 132. Est contractus bonae fidei, *ib.* Perficitur solo consensu contrahentium, *ib.* Obligat ultro citroque, *ib.* Ejus materia, *ib.* Est duplex contractus, 133. Requiritur ad eum verus consensus, *ib.* Merx, *ib.* Et pretium determinatum, *ib.* Non requirit certam verborum formam, nec scripturam, 134. Nisi aliter fuerit conventum, *ib.* Qualis sit contractus, si pro una re datur partim pecunia, partim alia res, *ib.* Emptio venditio officiorum, nominum haereditatis et aliorum in specie, 139. De jure naturali officia publica vendi possunt, *ib.* Non item de jure humano, 140. Nisi adsit consuetudo, *ib.* Vi cujus moderato pretio, dignis et idoneis licite venduntur, *ib.* Nomina et jura certa, ac liquida vendi possunt, *ib.* Non item incerta ac litigiosa, *ib.* Potentiori etiam certa vendi nequeunt, 141. Debita certa an, et quando, et a quibus minori pretio emi possint, *ib.* Quando emi possint ab officialibus pecunias debitas administrantibus, *ib.* An debita certa facilis solutionis et nullius periculi minoris emi vendique possint, pro et contra disputatur, 142. Haereditatis nondum delata certi testatoris adhuc viventis, vendi nequit, 144. Nisi testator ipse consentiat, *ib.* Haereditas incerta quicumque testatoris etiam adhuc viventis rite venditur, *ib.* Etiam illius qui est vel creditor mortuus sub conditione, si me instituit haerodem, *ib.* Haereditas delata testatoris jam defuncti, libere vendi potest, *ib.* Haereditatis nomine quae veniant, 145.

Emptio venditio rei alienæ, 146. Res aliena etiam furtiva emi potest, *ib.* Dummodo emptor ignoret rem esse furtivam, *ib.* Vel alienam, *ib.* Quando venditio rei alienæ est valida, tenetur eam venditor tradere, etsi sciat eam esse alienam, *ib.* In tali venditione rei alienæ acquirit venditor dominium mercis, 147. Emptor rei alienæ tenetur eam restituere, quando nescit eam esse alienam, *ib.* Etsi dominus rei pretium expensum illi non refundat, *ib.* Probatur mala praxis, 148. Qui emit rem alienam cum intentione eam restituendi domino justè præterdit expensas, *ib.* Emptor rei alienæ non solum rem ipsam, sed etiam fructus perceptos restituere tenetur, *ib.* An teneatur emptor rei alienæ rem restituere domino suo, vel possit eam iterum tradere venditori, ab eoque repetere pretium, pro et contra disputatur, *ib.* Probabilius tenetur eam restituere domino, 149. Potest tamen restituere venditori, si inde nullum sequatur damnum domino, 150. Si bona fide jam restituit venditori, vel vendidit tertio, ad nihil amplius tenetur, *ib.* Quid juris si pecunia furtiva, vel alienis pecuniis res emitur, *ib.* Emptio venditio rei pluribus facta quid juris secum trahat, 175.

Emptio venditio rerum vitio laborantium et fraudes, ac doli in emptione venditione, IV, 162. Vitia, seu defectus mercium quadruplicia, *ib.* Quando emptor de certo vitio interrogat, tenetur venditor illud manifestare, *ib.* Vitium, vel defectus manifeste patens necessario non est indicandus, *ib.* Nisi forsitan venditor cognosceret id ab emptore non observari, *ib.* Vitium seu defectus circa substantiam ordinariè manifestari debet, *ib.* Ponitur limitatio, 163. Vitia circa qualitatem, reddentia merces inutiles ad finem ementis manifestare tenetur venditor, *ib.* Secus est, si merces nihilominus æque vel ferme æque utiles sunt ad intentum ementis, *ib.* Vitium in quantitate manifestare tenetur venditor, *ib.* Nisi pretium legitimum, vel vulgare esset injustum, *ib.* Proponitur et solvitur objectio circa deceptionem in pondere, et mensura, 164. Si venditor dolose occultat vitium mercium, tenetur ad recompensationem damni inde secuti, *ib.* Venditor ignorans vitium rei, non tenetur damnum inde secutum resarcire, bene tamen restituere id, quanto minoris res emptæ fuisset, *ib.* Quid si tempore contractus apponitur conditio de cavendo periculo, vel damno, 165. Emptor quoque ad restitutionem tenetur, si a venditore ignaro, rem bonam pro mala, argentum v. g. pro stanno emit, *ib.* Ponitur limitatio, *ib.* Merces in regione una vilissimæ, in alia summo pretio vendi possunt, *ib.* Qui occulte scit venas metalli, etc., potest illum currente pretio monere nec tenetur venditorem monere de thesauro, 166. An possit currente pretio emere, vel vendere, qui scit brevi minuendum, vel augendum pretium, *ib.* Non potest quis vendere alicui passuro damnum, si habere potest emptorem, qui absque damno, emit, 168. Qui scit valorem

certæ monetæ minuendum, potest eam expendere in ea quantitate, in qua alias expendisset, *ib.* Non autem potest ob hanc notitiam studio segregare et expendere in majori quantitate, *ib.* Sciens discessuram aulam principis, potest domum locare pretio, quo alias locasset, *ib.* Pariter potest currente pretio sua vendere, qui scit ob futuram obsidionem ea brevi peritura, si alias vendidisset, *ib.* Emptionis venditionis pretium quid, et in quo consistat, 151.

Emptionis venditio habet pretium duplex, legitimum nempe et vulgare, IV, 151. Pretium vulgare est triplex, infimum nempe, medium ac summum, *ib.* Quolibet horum vendi emique potest, 152. Justa tantum pretio emi vendique potest, *ib.* Solvuntur instantiæ, *ib.* In foro externo toleratur deceptio emptionis, et venditionis, nisi sit ultra dimidium, *ib.* Parvus excessus vel defectus nec in foro interno nocet, *ib.* Imo nec magnus, si pars altera condonat, 153. Excessus supra dimidium præsumptionem donationis in foro externo non admittit, *ib.* Etiam res rara, v. g. gemmæ, aves Indiæ, etc., vendi non possunt quovis pretio ad libitum, *ib.* Pretium rerum augeri non potest, ob particularem utilitatem, necessitatem et affectionem amantis, *ib.* Res vilissimæ communiter magni aestimatæ magno pretio vendi possunt, 154. Pretium justè taxatum seu legitimum obligat in utroque foro, *ib.* Etiam clericos, *ib.* Atque peregrinos, *ib.* Pretium injustè taxatum non obligat in foro interno, *ib.* Hinc absque peccato transgredi possunt, 155. Vel scita fraude per pondera et mensuram justam compensationem facere, *ib.* Etiam immiscendo mercibus aliam materiam, *ib.* In dubio an pretium sit justum, præsumitur tale, *ib.*

Emptionis venditionis pretium ob quas causas et circumstantias augeri, vel minui possit, *ib.* Justa causa augendi pretium est damnum emergens, *ib.* Et lucrum cessans, 156. Dummodo ex venditione, et non aliunde sequantur, *ib.* Lucrum cessans, et damnum emergens deductis prius expensis debent computari, *ib.* Debet de iis moneri emptor, si propterea augetur pretium, *ib.* Ob specialem affectionem quam venditor habet ad rem, eam carius vendere potest, *ib.* Non item ob specialem affectionem, vel utilitatem quam de ea habet emptor, 157. Raritas mercium et multitudo emptorum, auget pretium, *ib.* Ob solam dilatam solutionem licitum quidem est rem vendere riguroso pretio, *ib.* Sed non excedente limites justii pretii, *ib.* Nisi adsit periculum perdendi ex toto, vel ex parte pretium, *ib.* Periculum damni est pretio aestimabile, 158. Ob illud licet augere pretium, *ib.* Modo propter ea moneat emptorem, *ib.* Solvuntur objectiones, 159. Si in obtinenda solutione prævidentur difficultates, labores, vel molestiæ, justè augetur pretium, *ib.* Pariter, si ex dilata solutione lucrum cessans, vel damnum emergens venditori eveniat, 160. Approbatur praxis mercatorum, ob dilatam solutionem carius

venditum, *ib.* Causæ minuendi pretium, seu vili pretio emendi, sunt lucrum cessans, vel damnum emergens, *ib.* Copia mercium, et paucitas emptorum, *ib.* Si magna copia mercium simul ematur, *ib.* Modus vendendi, ut si merces sub hasta, vel in foro scrutatorio venduntur, *ib.* Item ob merces ultraneas, 161. Merces apud mercatores plus valent quam apud proxenetas, et quare, *ib.* Ob solam anticipatam solutionem non est licitum rem minus justo pretio emere, *ib.* Solvitur objectio, 162. Emptionis venditionis periculum, ac commodum seu fructus ex re vendita, 168. Periculum rei venditæ post traditionem pertinet ad emptorem, *ib.* Etiam ante traditionem, si venditor res certa in individuo, 169. Nisi aliter contrahentes specialiter convenerint, *ib.* Res domino suo perit, quomodo intelligatur, *ib.* Si res ex dolo, vel culpa etiam levi, non item levissima venditoris perit, ad eundem periculum pertinet, *ib.* Idem est, si venditor fuit in mora tradendi, *ib.* Nisi res etiam apud dominum periisset, 170. Res ante traditionem ex delicto venditoris fisco addicta venditori perit, *ib.* In venditione conditionata periculum ad quem pertinet, *ib.* Venditio ad corpus, et ad mensuram quid, *ib.* In venditione ad corpus periculum emptoris est, 171. In venditione ad mensuram vero venditoris, est donec res numeretur, ponderetur, *ib.* Fructus et commoda rei venditæ post traditionem ad emptorem pertinet, *ib.* Fructus pendentes quoque, *ib.* Etsi nondum solverit, 172. Fructus post contractum provenientes ex re nondum tradita, et ante solutionem, vel cautionem, etc., ad quem pertineant, *ib.* Res duobus in solidum vendita, et nulli adhuc tradita dari debet primo emptori, 175. Si vero secundo emptori jam esset tradita, ejus manet, *ib.* Venditor tamen punitur pena falsi, *ib.* Et primus emptor habet actionem contra venditorem, ad interesse, *ib.* Si prior emptor est privilegiatus, acquirit dominium, ante traditionem, resque restitui ei debet, etsi secundo emptori jam esset tradita, *ib.* Si secundus emptor conscius fuit, rem prius jam esse alteri venditam, debet eam priori emptori restituere, 176. Vel compensationem facere, *ib.*

Emptionis venditionis pacta opposita, *ib.* Emptioni venditioni licite opponuntur pacta, *ib.* Pactum legis commissoriæ quid, *ib.* Et quare sic dicatur, *ib.* Est idem ac lex commissaria, *ib.* Si emptor determinato per pactum tempore non solvit, dicitur commissaria lex, et statim ipso jure res ad venditorem redit, *ib.* Una cum fructibus, 177. Nisi venditor præligat pretium, prout potest, *ib.* Pactum additionis in diem quid, et unde, *ib.* Si in tempore per pactum determinato, alius emptor meliorem conditionem offert, ipso jure res vendita, una cum fructibus ad venditorem redit, 178. Dummodo vere et non dolose melior conditio offeratur, *ib.* Et eam venditor acceptat, *ib.* Illamque prior emptor præstare nolit, *ib.* Tempore intermedio per pactum additionis in

diem determinato, emptor est dominus, pertinentque ad illum fructus, *ib.* Et pericula, *ib.* Si venditio celebrata fuit absolute, 179. Conditio suspensiva, non item resolutiva facit contractum conditionatum, *ib.* Pactum additionis ad diem et legis commissoriæ licitum est, *ib.* Quid sit e quotuplex fieri possit pactum retrovendendi, seu redimendi, *ib.* Effectus hujus pacti potissimus est obligare emptorem ad retrovendendum, ita ut non satisfaciat præstando interesse, *ib.* Obligatus ad factum, an et quando satisfaciat præstando interesse, 180. Cum pacto retrovendendi emens fit dominus rei, et lucratur fructus, *ib.* Fructus pendentes pro rata tempore sunt dividendi inter emptorem et venditorem, *ib.* Ponitur casus, in quo fructus pendentes ad solum venditorem pertinent, 181. Incrementa et accessoria interea facta emptoris sunt, *ib.* Ad quem pertinet decrementum, pertinere etiam debet incrementum, *ib.* Pactum retrovendendi in gratiam venditoris, utroque jure licitum est, *ib.* Solvitur instantia, 182. Ut licite fiat hoc pactum, debet abesse omnis animus usurarius, *ib.* Signum animi usurarii est, si emptor nimis vile pro re det pretium, *ib.* Potest tamen ordinario justo dare, 183. Alia signa animi usurarii ponuntur, *ib.* Etiam in gratiam emptoris licite fieri potest emptio venditio cum pacto retrovendendi, *ib.* Ponuntur quædam formulæ emendi cum pacto retrovendendi, *ib.* Contractus Mohatra, vel Pharatra quid, 184. Non est licitus, *ib.* Arrha quid, a quo, et quando detur, *ib.* Si datur ante contractam omnino perfectam, in signum, et securitatem perfectionis faciendæ, recedi adhuc potest a contractu, sed tamen qui invito altero discedit, arrham perdit, vel duplum restituit, 185. Contractu completo, et pretio soluto restitui debet arrha, nisi jam sit in pretium computata, *ib.* Si post perfectum jam contractum, sed ante rem traditam et pretium solutum, datur arrha, recedi adhuc potest a contractu secundum plures, *ib.* Eligitur negativa, *ib.*

Emptionis venditionis resolutio, seu dissolutio, 207. Variæ causæ, ob quas emptio venditio dissolvitur, *ib.* Re adhuc integra potest emptio mutuo consensu dissolvi, 208. Quando nam censetur res adhuc esse integra, *ib.* Quando contractus ex una saltem parte jam est completus, solo mutuo consensu non amplius dissolvitur in foro externo, bene tamen in foro interno, *ib.* Contractu emptionis ex utraque parte completo, per mutuum consensum non dissolvitur prior, sed fit novus, *ib.* Contractu completo tenetur venditor tradere rem venditam, nec satis fit præstando interesse, 209. Emptionis venditionis deputatus, ut certo et determinato pretio, rem aliquam emat, vel vendat, an possit sibi retinere excessum, si pluribus vendat, vel minoris emat, 210. Non potest, si pretium solummodo determinatur, ne excedatur, *ib.* Potest, si dominus plus non, quam solum determinatum pretium desiderat, *ib.* Tamen contrarium ordinariè præsumitur, *ib.* Non potest

retinere intuitu laboris et industriae, *ib.* Nec quia pro se emit, 214. Quandonam, et qualiter pro se emere valeat, *ib.* Famuli et famulae excessum pretii retinentes, ordinarie peccant, *ib.* Deputati ad emendum certo pretio, regulariter retinere sibi nequeunt excessum pretii, *ib.* Deputati ad emendum certo pretio, regulariter retinere sibi nequeunt excessum pretii, *ib.* In specie peccant sartores ad emendum missi, *ib.* Nisi mercatores eisdem ex speciali ratione vendant, *ib.*

EMPTOR fructus ex re empta, pretio nondum secuto, perceptos restituere debet venditori, etiam absque ulla interpellatione, VII, 64. Emptor rei vendita nondum tradita, periculum et commoda suscipit, 128.

EMPHYTEUSIS quid, et quotuplex, IV, 236. Emphyteusis unde, *ib.* Definitor, *ib.* Est contractus nominatus, *ib.* Et quidem stricti juris, *ib.* Sola res mobilis in emphyteusim datur, 237. Cum translatione domini utilis, non item directi, *ib.* Potest concedi vel in perpetuum, vel ad tempus, 238. De ejus substantia non est scriptura, 239. Limitatur in Bavaria, *ib.* Alia est ecclesiastica, alia laicalis, 238. Alia perpetua, alia temporalis, *ib.* Emphyteusis ad vitam alicui concessa, vitalitium vocatur. Quid juris circa illam, *ib.* Alia est haereditaria, alia non haereditaria, haec etiam formalis, item ex pacto et providentia dicitur, *ib.* Emphyteusis Bavaris specialis aliqua est modificata seu qualificata, 239. Emphyteusis antiqua quid, 271, 269. Ecclesiastica, quid, 238. Ecclesiasticae in emphyteusim dari possunt etiam in perpetuum cum debitis juris solemnitatibus, 270. Quanam requiruntur, si praelatus emphyteusim antiquam ad Ecclesiam reversam denuo concedit in emphyteusim, *ib.* Dummodo eadem, vel similis existat utilitatis causa, *ib.* Emphyteusis antiqua quae dicitur, 271. Ea, si ad Ecclesiam reversa applicatur mensurae Ecclesiae, vel praelati, non potest amplius absque solemnitate juris in emphyteusim concedi, *ib.* Emphyteusis ecclesiastica transit etiam ad haereditarios extraneos, 266. Illegitimi in ea non succedunt, 268. Quid de legitimatis, *ib.* Emphyteusim qui, et quid dare, et qui accipere possint, 240. Quilibet rei suae liberam administrationem habens in emphyteusim potest dare, *ib.* Pupilli, et minores non possunt, *ib.* Neque curatores, aut tutores eorum, *ib.* In emphyteusim accipere possunt qui contrahere valent, *ib.* Pupilli et minores sine consensu tutorum, non possunt, neque clerici, *ib.* Quaevis res immobilis tam frugifera, quam infrugifera in emphyteusim dari potest, *ib.* Non item res mobiles, nisi immobilis adhaereant, 237, 241. Etiam res ecclesiasticae in emphyteusim dari possunt, 241. Emphyteusim donare, legare, in dotem dare, permutare, oppugnare, quomodo, et quibus possit emphyteuta, 248. Et quomodo, et quibus vendere, 247.

Emphyteusis successio, 265. Emphyteusis laicalis ad clausula. *Pro te et haereditis*, concessa

transit ad omnes quoscumque haereditas, 266. De emphyteusis ecclesiastica est controversia, *ib.* Emphyteusis vitalitia quoque ad quosdam haereditas transit, et quomodo, 267. Emphyteusis cum specialibus clausulis juxta clausulas ad haereditas transit, *ib.* In emphyteusis etiam foeminae succedunt, *ib.* Etiam si adsit clausula: *Pro te et filijs tuis*, *ib.* In emphyteusis laicali succedunt illegitimi, sicut in aliis, 268. Non item in ecclesiastica, *ib.* Quid de legitimatis, *ib.* Si haeres monasterium ingreditur succedit monasterium, et quomodo, *ib.* Item, 270. Emphyteusis potest praelegari, et quomodo, 268. Successor tenetur de emphyteusis satisfacere creditoribus antecessoris, si emphyteusim titulo haereditario acquisivit, 269. Secus si vi primae investiturae, *ib.* Emphyteusis successor, an et quomodo teneatur solvere debita antecessoris, 269. Emphyteusis ex quibus causis amittatur, et auferri possit a domino, 251. Emphyteusis dominus directus quas obligationes et jura habeat. Vide *Dominus directus emphyteusis*.

EMPHYTEUTA quis dicatur, 136. Emphyteuta jura, 245. Habet jus utendi, ac fruendi re emphyteutica, *ib.* Ejusque incrementis, et augmentis ac quomodo, *ib.* Melioramenta quae emphyteuta in re emphyteutica facit vi contractus finita emphyteusi pertinent ad dominum, *ib.* Gratis autem facta tenetur dominus refundere, 246. Etiam si contractu jam celebrato inhibuerit emphyteuta, ne quid aedificet, vel ne meliorationes indebitas faciat, *ib.* Secus foret, si in ipso contractu cautum esset, *ib.* Meliorationum non debitarum impensas repetere, valet emphyteuta, etsi propria culpa emphyteusim amittat, 247. Potest emphyteuta rem emphyteuticam aliis vendere, *ib.* Dummodo prius id domino intimet, pretiumque quo vendere velit, indicet, *ib.* Si dominus eodem pretio emere velit, aliis praefertur, *ib.* Quibus personis vendi possit emphyteusis, 248. Potest emphyteuta in scio, ac invito domino emphyteusim venum exponere, et cum licitatoribus de pretio in eventum tractare, *ib.* Potest eam absque consensu domini donare, legare, et in dotem dare, *ib.*, et quibus, 249. Debet tamen donatio fieri sine fraude, *ib.* Et donatarius, vel legatarius consueta onera domino praestare, *ib.* Potest emphyteuta domino irrequisito rem cum alio permutare, et quomodo, *ib.* Pariter potest eam oppignorare, 250. Et ad breve tempus locare, *ib.* Emphyteuta obligationes sunt quatuor, 241. Prima est, ut servet pacta conventa, *ib.* Secunda, ut rem emphyteuticam meliorem reddat, si hac conditione accepit, *ib.* Absque hac conditione propriis pensis tenetur eam conservare in ea bonitate, in qua accepit, *ib.* Quid juris, si res emphyteutica tota vel ex parte perit, 242. Certa obligatio emphyteutica est, ut solvat annuum canonem, 237, 242. Qui potest esse magnus, vel parvus, 242. Dummodo sit minor fructibus annuis, 243. Si casu aliqua res emphyteutica tota perit, canonem solvere non tenetur emphyteuta, *ib.* An et quid

emphyteuta de canonibus annuo solvere, et domini removere tenentur, casu quo res emphyteutica ex parte perit, vel ob sterilitatem nullos, aut modicos fructus afferat, *ib.* De augmento canonis. Vide *Canon annuus*. Emphyteuta ob quas causas possit a domino emphyteusi privari, 251. Potest privari si in emphyteusi laicali per triennium, vel in ecclesiastica per biennium non solvit canonem, *ib.* Etiam ante sententiam judicis, *ib.* Dummodo dominus declaret, quod privare velit, *ib.* Propria tamen auctoritate non potest emphyteutam a possessione repellere, *ib.*

Emphyteuta caducitatem non incurrit, si canonem omittit solvere, qua alia ratione dominus eidem tantumdem debet, 252. Vel quia ob sterilitatem aliamve causam a solvendo excusatur, *ib.* Item, si non solvit ex ignorantia, *ib.* Vel si obtulit, et dominus non accepit, *ib.* Emphyteuta ecclesiasticis debito tempore canonem non solvens potest purgare moram, *ib.* An idem possit laicalis, 253. Emphyteuta rem emphyteuticam absque debitis juris conditionibus vendens, perdit jus suum, *ib.* Si rem venditam actualiter tradat, non obstante quod dicat, se vendere salvo jure domini, 254. Limitatur in venditione invalide facta, *ib.* Ob alienationes alias, quas facere licite potest, emphyteusim non perdit, *ib.* Bene tamen ob deteriorationem notabilem, *ib.* Non item modicam, *ib.* Emphyteuta successor an, et quando teneatur solvere debita antecessoris, 269.

EMPONEMATA quid, IV, 247.

EPICURIA quid, I, 183. Et quomodo differat ab interpretatione legis, *ib.* Est quandoque locus episcopatus, *ib.*

EPILEPTICI removentur a ministerio altaris, VII.

EPISCOPATUS non datur major ordo in ecclesia, I, 311. Episcopatus est ordo proprie dictus, 438. Reducitur juxta theologos ad ordinem sacerdotum, *ib.* Ordo episcoporum quadripertitus est, et quomodo, *ib.* Episcopatus confertur die dominico, vel natalitio apostolorum, 440. Episcopatus, an possit eodem die recipi cum sacerdotio, 466. Episcopatus renuntiatio potest dupliciter fieri, nempe quoad locum tantum, et quoad locum, et dignitatem simul, 477. Ad episcopatum ut quis eligi possit, debet saltem esse subdiaconus, 482. Ac successive receptis aliis ordinibus intra trimestre, post obtentam confirmationem consecrari, *ib.* Respondetur ad jura quae sex menses praescribunt, *ib.* Episcopatus instituit ecclesia Romana, II, 42.

EPISCOPUS an possit per procuratorem emittere professionem fidei, I, 95. Episcopi habent facultatem faciendi nova statuta pro suis subditis, 447. Statuta eorum an sunt perpetua, vel expirent morte conditoris, *ib.* Potestas condendi statuta competit etiam episcopo confirmato, licet nondum consecrato, 448. Potest ea episcopus regulariter ferre sine consensu capituli, *ib.* Exceptis certis casibus, et quibus, *ib.* Episcopus an

possit in sua diocesi quod potest Papa in toto mundo, 119. Episcopi potestas est a Deo, et quomodo, *ib.* Episcopi successerunt in locum apostolorum, 120. Episcopi cur non possint condere leges contra jus canonicum, sicut principes S. R. J. contra jus civile, *ib.* Cautela pro episcopis cupientibus, ut clerici statui principum saecularium se conforment, 175. Episcopi successerunt in locum apostolorum, et quomodo, II, 12. Episcopus dispensare quoad sacros canones, constitutiones apostolicas, et decreta conciliorum generalium regulariter nequit, I, 198. Episcopi sunt canonum magistri et custodes, *ib.* Episcopus potest absolvere ab excommunicatione, ubi hoc ei non reperitur prohibitum, non autem dispensare, *ib.* Dantur nihilominus casus, in quibus possunt episcopi dispensare circa sacros canones, etc., *ib.* Uti quando ipsis id expresse conceditur, vel saltem in canone simpliciter dicitur posse dispensari, *ib.* Item ob causam magnae necessitatis, sitque periculum in mora, etc., 199. Et vi consuetudinis legitime praescriptae, *ib.* Et in casibus frequenter occurrentibus, 200. Etsi materia sit levis, *ib.* Et quoties dubium est, an casus indigeat dispensatione, *ib.* Potestas dispensandi in dictis casibus concessa episcopis, est ordinaria, *ib.* Ac proin Sede vacante competit capitulo, *ib.* Casus specifici, in quibus ex concessione juris communis possunt dispensare episcopi, sunt multi, *ib.*

Episcopus scienter promovens inhabilem, an censeatur ipso facto dispensare cum inhabili, v. g. ad ordines suscipiendos, 202. Episcopi an debeant ad alium episcopatum postulari, vel eligi, 309. Et quid de episcopis titularibus, *ib.* Episcopi titulares qui, *ib.* Appellantur etiam *suffraganei*, et cur, *ib.* Sunt ad alium episcopatum postulandi, non eligendi, *ib.* Sunt veri episcopi, *ib.* Habentque votum decisivum in concilio generali, 310. Qualiter careant clero, et populo christiano, *ib.* Episcopi titulares nequeunt ordinare suam familiarem, 453. Episcopi olim dicebantur presbyteri, 316. In episcopis exoptanda est scientia eminens, 354. Sed competens, seu sufficiens toleranda, *ib.* In episcopum nullus potest eligi, nisi qui jam compleverit vigesimum septimum annum aetatis, 313. Episcopi electi confirmatio, spectato jure communi, pertinet ad archiepiscopum, 375. Tamen per concordata Germaniae reservatur summo pontifici, *ib.* Legati a latere possunt ex officio suo confirmare electiones episcoporum, et quid juxta concordata Germaniae, 578. Episcoporum translatio sola Papae auctoritate fit, 384. Ea connumeratur inter majores ecclesiae causas, *ib.* Episcopus propria auctoritate de sua ecclesia transiens ad aliam, carebit utraque, *ib.* Non quidem ipso jure, sed per sententiam, *ib.* Etiam si sit confirmatus dumtaxat, *ib.* Episcopi translatio regulariter fit a minore ad majorem ecclesiam, *ib.* Fallit hoc ob causas peculiarias, *ib.* Causae transferendi episcopos gene-